



OPETUSSUUNNITELMA

**TYÖTERVEYSHUOLTOON PÄTEVÖITÄVÄ
MONIAMMATILLINEN KOULUTUS (15 OP)**

SISÄLLYS

1.	TAUSTA	3
2.	PEDAGOGISET LÄHTÖKOHDAT	5
3.	KOULUTUKSEN TAVOITTEET	5
4.	KOULUTUKSEN TOTEUTUS JA RAKENNE	6

Työterveyshuollon pätevä koulutus antaa Valtioneuvoston asetuksen (708/2013) edellyttämän pätevyyden terveydenhoitajille, psykologeille ja fysioterapeuteille sekä niille lääkäreille, jotka työskentelevät alle 20 tuntia viikossa työterveyshuollossa. Koulutuksen osaamisvaatimukset ja sisältöteemat rakentuvat työterveyshuoltoon keskeisesti liittyvän lainsäädännön ja hyvän työterveyshuoltokäytännön pohjalle.

1. TAUSTA

Työelämän muutokset haastavat työterveyshuoltoa kehittämään toimintaansa. Työelämässä toimivilta edellytetään otetta tunnistaa ja hallita niin uusia, kuin perinteisiä terveysriskejä. Työelämää leimaavat kiire, epävarmuus, kasvavat osaamisvaatimukset, jatkuva tavoitettavissa olo, lyhyet työsuhteet, kognitiivinen kuormittuneisuus ja monisuorittaminen. Tuki- ja liikuntaelinvaivojen ja mielenterveyden aiheuttamien sairauspoissaolojen syihin vaikuttaminen vaatii työpaikoilta ja työterveyshuollolta aktiivisia ehkäiseviä toimia ja osaamista. Työelämän muutokset näkyvät myös niin, että henkilöstön työhyvinvoinnin merkitys on tiedostettu tuottavuuden mahdollistajana, ja työpaikat tarjoavat henkilöstölleen mahdollisuuksia pitää huolta hyvinvoinnistaan. Teknologian, robotismin ja informaatioteknologian ratkaisut ovat helpottaneet työn tekemistä.

Työterveyshuollon ydintehtävänä on terveyden ja työkyvyn edistäminen ja työkyvyttömyyden ehkäisy sekä työolojen terveellisyyteen ja turvallisuuteen liittyvät tehtävät. Ennakointia, tarvearviointia, erityisosaamista ja räätälöityjä työterveyspalveluja tarvitaan eri asiakasryhmille, kuten osatyökykyisille, osan aikaa työssä käyville eläkeläisille, nuorille työelämään tulijoille, ulkomaalaistaustaisille työntekijöille, työttömille sekä yrittäjyyden, palkkatyön ja työttömyyden välillä liikkuville.

Olemassa oleva työkyky on tärkeää saada käyttöön ja sitä on tuettava. Voimavara- ja riskitekijät täytyy tunnistaa ja niihin tulee vaikuttaa. Toimenpiteet voivat kohdistua yksilöön, työyhteisöön ja työympäristöön. Työttömyyden pitkittymistä ehkäistään tunnistamalla varhain työkyvyn menettämisen uhka ja puuttamalla siihen hoidon, kuntoutuksen ja työhön paluun tukemisen keinoin.

Työterveyshuollon on välttämätöntä tiivistää yhteistyötä työpaikkojen ja niiden eri henkilöstöryh-

mien ja työsuojeluorganisaation kanssa, jotta työterveysyhteistyön vaikuttavuus lisääntyy. Muuttuvat terveysongelmat ja terveydenhuollon kehitys edellyttävät osaamisen kehittämistä työterveyshuollon perusosaamisen rinnalla. Digitaaliset palvelut tarjoavat työterveyshuollolle uusia mahdollisuuksia tavoittaa työpaikkoja ja työntekijöitä. Työterveyshuollon on tärkeää tunnistaa työpaikan riskiryhmät ja suunnata heihin ehkäiseviä työkykyä tukevia toimia yhdessä työpaikan kanssa. Työterveyshuollon tehtävänä on esittää vaihtoehtoja riskien poistamiseen, minimoimiseen ja hallintaan.

Työkyvyttömyyden ehkäisemiseksi on tehty viime vuosina lakiuudistuksia, joilla halutaan parantaa yhteistyökäytäntöjä. Työterveyshuollon, kuntoutuksen ja muun terveydenhuollon välistä moniammatillista verkostoyhteistyötä tarvitaan lisää, jotta yhteinen tavoite työ- ja toimintakyvyn paraneemisesta toteutuu. Työterveyshuolto toimii asiantuntijana työpaikoilla työssä olevien työkyvyttömyyden vähentämisessä ja se voi vaikuttaa myös merkittävästi työntekijöiden työssä jaksamis- ja jatkamishalukkuuteen tukemalla työkykyä ja edistämällä työhyvinvointia.

Hyvän työterveyshuoltokäytännön mukainen toiminta edellyttää moniammatillista ja moniteistä yhteistyötä. Työterveyshuollon moniammatilliseen tiimiin kuuluvat ammattihenkilöinä työterveyslääkärit ja -hoitajat sekä asiantuntijoina työfysioterapeutit ja työterveyspsykologit, joilta edellytetään terveydenhuollon ammattihenkilön laillistuksen lisäksi vähintään 15 op laajuinen työterveyshuollon koulutus kahden vuoden kuluessa siitä, kun he siirtyvät työterveyshuollon tehtäviin. Työterveyshuollon asiantuntijoita ovat myös erikoislääkärit, joilla on muun kuin työterveyshuollon erikoislääkärin pätevyys. Muita työterveyshuollon asiantuntijoita ovat työhygienian, sosiaalialan, ergonomian, teknisen, maatalouden, työnäkemisen, ravitsemuksen, puheterapian tai liikunnan alan soveltuva korkeakoulu-, tai muun vastaavan alan aikaisemman ammatillisen tutkinnon suorittaneet, joilla on lisäksi suoritettuna vähintään kahden opintopisteen laajuinen työterveyshuollon koulutus.

Koulutuksen osaamisvaatimukset rakentuvat työterveyshuoltoon keskeisesti liittyvän lainsäädännön ja hyvän työterveyshuoltokäytännön perustalle työterveyshuollon prosessin mukaan ja vastaavat pääosin eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen (EQF) tasoa 6.

2. PEDAGOGISET LÄHTÖKOHDAT

Koulutuksessa hyödynnetään osallistavan ja tutkivan oppimisen periaatteita, lisäksi opiskelussa korostuu vertaisoppiminen. Oppiminen monipuolistuu ja tehostuu ryhmässä. Kaikki ryhmän jäsenet vaikuttavat oppimiseen, ja keskeistä on ryhmän keskinäinen tiedon hakeminen ja jakaminen. Samalla kun oppiminen haastaa ja vastuuttaa aktiiviseen osallistumiseen, se myös synnyttää sellaisia oivalluksia, jotka vain ryhmän avulla ovat mahdollisia. Koulutukseen osallistujat ja heidän työyksikkönsä sekä kouluttajat luovat yhdessä oppimisympäristön, joka on avoin uusille ideoille ja kannustaa kriittiseen ajatteluun ja keskusteluun.

Osallistuja kantaa vastuun omasta oppimisestaan ja omaksuu yhteisöllisen ja ongelmia ratkaisevan toimintatavan ryhmän jäsenenä. Opiskelu edellyttää suunnittelua, sitoutumista ja osallistujan oman toiminnan vahvaa itsesääätelyä. Oppiminen edellyttää oman toiminnan reflektointia, palautetta ja mahdollisuutta keskustella asioista eri näkökulmista. Osallistujilta edellytetään nykyaikaisten digitaalisten välineiden käyttöä.

Koulutuksessa otetaan huomioon aikuisopiskelun erityispiirteet ja aiemman koulutuksen ja kokemuksen vaikutus oppimiseen. Koulutuksessa osallistujien omia kokemuksia ja 'hiljaista tietoa' hyödynnetään uuden oppimisessa. Tavoitteena on tietojen ja taitojen jatkuva uudelleen rakentaminen, mikä johtaa asioiden laajempaan ymmärtämiseen.

Koulutuksessa korostuu tutkimus- ja kehittämisaktiivisuus tulevaisuuden ja muuttuvan työelämän tarpeisiin. Taito toimia ja kehittyä moniammatillisissa, monialaisissa ja monikulttuurisissa yhteistyösuhteissa on otettu huomioon, kuten myös kyky kantaa eettistä ja moraalista vastuuta työterveysyhteistyössä.

3. KOULUTUKSEN TAVOITTEET

Koulutuksen tavoitteena on tuottaa työterveyshuollon osaajia, jotka pystyvät soveltamaan näyttöön perustuvaa työterveystietoa hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteiden mukaisesti ja

osallistumaan työelämän kehittämiseen ja vastaamaan ammatillisesti sen tuomiin haasteisiin. Koulutus täydentää osallistujan ammatillista asiantuntijuutta, kriittistä ajattelua ja moniammatillista, kehittävää työtettä.

4. KOULUTUKSEN TOTEUTUS JA RAKENNE

Koulutus jakautuu neljään moduulin ja se toteutetaan monimuoto-opiskeluna, joka muodostuu oppimistehtävistä, lähiopetusjaksoista ja arvioitavista tehtävistä.

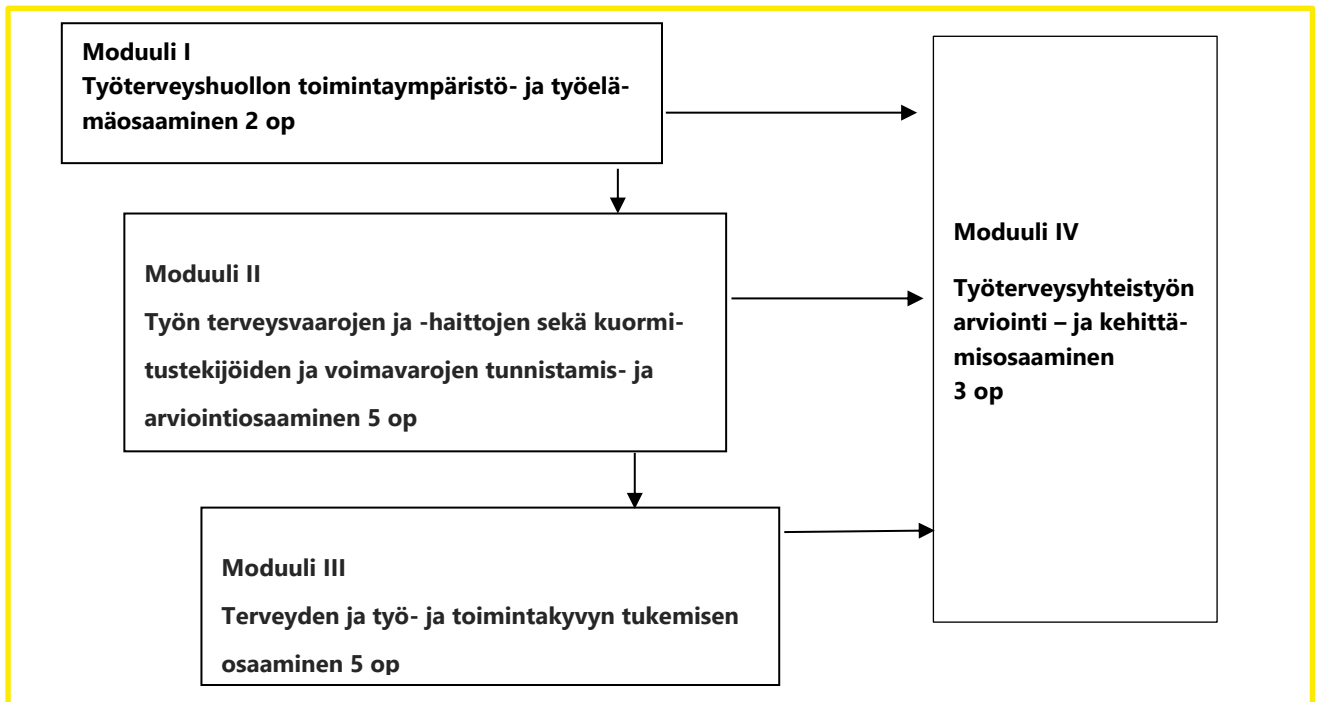
Koulutuksen hyväksytyt suorittaminen edellyttää osallistumista lähiopetusjaksoihin ja oppimistehtävien hyväksytyä suorittamista. Tehtävät arvioidaan hyväksyty / hylätty, ja hyväksyty tehtävä tulee vastata tasoa ”hyvä”. Osallistuja saa koulutuksen päätyttyä todistuksen siitä, että hänellä on työterveyshuoltolain (1383/2001) ja VNA:n (708/2013) edellyttämä pätevyys toimia työterveyshuollon ammattihenkilönä tai asiantuntijana.

Moduulit ovat opintokokonaisuuksia, joiden järjestys on laadittu työterveyshuollon prosessin etenemisen mukaisesti siten, että seuraava moduuli rakentuu edellisen pohjalle ja osaaminen syvenee koulutuksen aikana. Osaamista syventävät läpäisyperiaatteella lainsäädäntö, hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteet, tietosuoja, laatu ja työterveyshuollon kehittämislinjaukset, jotka toimivat jokaisen moduulin reflektointipohjana.

Koulutuksessa noudatettavia keskeisiä periaatteita ovat:

- Eettisyys
- Asiakslähtöisyys
- Moniammatillisuus ja -tieteisyys
- Yhteistoiminnallisuus
- Näkemys osallistujasta aktiivisena ja oppimisestaan vastuullisena toimijana
- Näkemys kouluttajista oppimisprosessin tukijoina

KOULUTUKSEN RAKENNE



Moduulikohtaiset osaamistavoitteet ja aihealueet

Moduuli I (2 op) Työterveyshuollon toimintaympäristö- ja työelämäosaaminen

Osallistuja osaa perustiedot työterveyshuollon toimintaympäristöstä ja siihen liittyvistä keskeisistä säädöksistä, kehittämislinjauksista ja hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteista. Hän tuntee tiedonhankinnan periaatteita ja menetelmiä.

Aihealueet:

- Työterveyshuollon toimintaympäristö
- Työterveyshuoltoa ohjaavat säädökset
- Työterveyshuollon palvelujärjestelmä ja kansalliset kehittämislinjaukset
- Hyvä työterveyshuoltokäytäntö
- Monimuoto-opiskelun ja tiedonhaun periaatteet

Moduulin rakenne:

- Oppimistehtävät, lähiopetusjakso ja arvioitava tehtävä
- Arviointi: hyväksytty/hylätty

Moduuli II (5 op) Työn terveysturvien ja -haittojen sekä kuormitustekijöiden ja voimavarojen tunnistamis- ja arviointiosaaminen

Osallistuja osaa toteuttaa työpaikkaselvitysprosessin hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisesti ja osaa käyttää keskeisiä menetelmiä työolosuhteista johtuvien vaarojen ja haittojen sekä kuormitustekijöiden ja voimavarojen tunnistamiseksi ja arvioimiseksi. Hän osaa arvioida työolosuhteista saamansa tiedon perusteella niiden terveydellistä merkitystä ja merkitystä työkyvyille. Hän osaa toimia ammattitautilainsäädännön mukaisesti ja tunnistaa keskeiset työperäiset sairaudet ja ammattitaudit. Hän ymmärtää työpaikkaselvityksen yhteyden toimintasuunnitelmaan.

Aihealueet:

- Työpaikkaselvitysprosessi
- Terveysturvien ja -haittojen sekä kuormitustekijöiden ja voimavarojen tunnistaminen ja terveydellisen merkityksen arviointi sekä näiden tekijöiden merkitys työkyvyille
- Keskeisten työperäisten sairauksien ja ammattitautien tunnistaminen

Moduulin rakenne:

- Oppimistehtävät, lähiopetusjakso ja kaksi arvioitavaa tehtävää
- Arviointi: hyväksytyt/hylätyt

Moduuli III (5 op) Terveysturvien ja työ- ja toimintakyvyn tukemisen osaaminen

Osallistuja osaa altiste- ja työkykyperusteiset terveysturvienkäytännöt. Hän osaa käyttää tarkoituksenmukaisia menetelmiä työpaikan tarpeisiin perustuvan terveysturvien sekä työ- ja toimintakyvyn ylläpitämisessä ja edistämässä, työkyvyttömyyden ehkäisyssä ja työhön paluun tukemisessa hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteiden mukaisesti. Osaa toimia toimintasuunnitelman laatimisessa moniammatillisen työryhmän jäsenenä.

Aihealueet:

- Terveysturvien erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavissa töissä
- Terveysturvien työkyvyn seurannassa ja tukemisessa
- Työkyvyn arviointi ja tuki sekä kuntoutuksen tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen
- Työkyvyn tuen hallinta yhteistyössä työpaikan kanssa sekä muun terveysturvien ja sosiaalivakuutuksen tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen

- Työterveyshuollon toiminnan suunnittelu työterveysyhteistyössä
- Tietojen antaminen, ohjaus ja neuvonta
- Työterveyspainotteinen sairaanhoito

Moduulin rakenne:

- Oppimistehtävät, lähiopetusjakso ja arvioitava tehtävä
- Arviointi: hyväksytty/hylätty

Moduuli IV (3 op) Työterveysyhteistyön arviointi – ja kehittämisosaaminen

Osallistuja osaa arvioida ja kehittää omaa toimintaansa sekä työterveyshuollon ydin- ja palveluprosesseja tutkitun, näyttöön perustuvan tiedon ja hyvien käytäntöjen pohjalta. Hän osaa soveltaa toiminnassaan hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteita työterveyshuollon kokonaisprosessin suunnittelussa, toteuttamisessa ja työterveysyhteistyössä oman ammattiroolinsa mukaisesti. Osallistuja ymmärtää työterveyshuollon roolin ja vastuun työterveysyhteistyössä.

Aihealueet:

- Työterveyshuollon asiantuntijana työterveysyhteistyössä
- Hyvän työterveyshuoltokäytännön mukainen korvauskäytäntö
- Työterveyshuollon laadun jatkuva parantaminen ja vaikuttavuuden arviointi
- Oman oppimisen arviointi

Moduulin rakenne:

- Oppimistehtävät, lähiopetusjakso ja arvioitava tehtävä
- Arviointi: hyväksytty/hylätty